

20 september 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

(wijlen) [naam],
overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Kleinseminarie [naam] te [plaats].

Hetgeen in dit advies wordt weergegeven betreft telkens een zakelijke weergave.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 februari 2012. Op 19 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal overste van de Nederlandse Montfortanen te [plaats].

Op 16 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen in het bijzijn van [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Hekster, voornoemd.

Namens aangeklaagde is verschenen [provinciaal overste], voornoemd in het bijzijn van [naam], voormalig Provinciaal overste van de Nederlandse Montfortanen te [plaats].

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een orthodox-katholiek gezin en hij was voorbestemd om priester te worden. Klager heeft het schooljaar 1965/1966 op het Seminarie [naam] doorgebracht. Hij was toen circa dertien jaar oud. Aangeklaagde was in dat jaar pater prefect. Klager had in de klas zoals hij het zelf omschrijft 'de bek vooraan' waardoor hij regelmatig de klas uitgestuurd werd. Op een gegeven moment werd hij ontboden op het kantoor van aangeklaagde en werd daar toegesproken. Als dit nogmaals zou gebeuren 'zou het niet best zijn'. De volgende keer dat hij bij aangeklaagde moest komen werd hij geslagen met een zogenaamd Spaans rietje. De keer daarna dat klager weer ontboden werd werden de gele gordijnen en de deur van het kantoor gesloten. Klager moest zijn broekje uitdoen en aangeklaagde sloeg hem met Spaanse rietje op zijn blote billen. Vervolgens streefde/aaide de ontblote billen van klager en heeft hij diens geslachtsdelen betast. De eerst volgende keer dat klager bij aangeklaagde moest komen gingen opnieuw de gordijnen en de deur dicht. Klager werd onzedelijk betast. Vervolgens deed aangeklaagde zijn pij omhoog en klager kreeg opgedragen dat hij bij aangeklaagde

dezelfde handelingen moest verrichten Toen klager dit weigerde werd aangeklaagde heel agressief en heeft hij klager geslagen. Klager schrok hier zo van dat hij aan aangeklaagde heeft moeten toegeven. De daarop volgende keren diende klager aangeklaagde ook oraal te bevredigen. Dit gebeurde een tot twee maal per week. Na circa zes keer verergerde het misbruik. Klager heeft ter zitting aangegeven, in aanvulling op wat in het klaagschrift staat vermeld, dat aangeklaagde iets in de anus van klager smeerde en hem anaal verkrachtte. Dit misbruik heeft zich vijf tot zes keer voorgedaan. Klager herinnert zich zijn angst voor aangeklaagde. Als klager hierover zou spreken dan zou er wat zwaaien. Klager herinnert zich ook dat hij de harige borst van aangeklaagde moest aaien. Wanneer hij dit niet naar wens deed, explodeerde aangeklaagde en sloeg hij klager. Op school ging het met klager steeds slechter. Hij kon 's nachts niet slapen en had huilbuien in zijn bed. Wanneer dit ontdekt werd kreeg hij straf. Toen klager in de paasvakantie naar huis mocht heeft hij al zijn moed verzameld en hetgeen gebeurde aan zijn ouders verteld. Het resultaat was dat hij niet gelooft werd en hij een pak slaag van zijn vader kreeg. Na zijn terugkeer op het seminarie had de reactie van zijn ouders (mede) tot een ommekeer geleid. Klager begon tegen aangeklaagde te ageren, zo ging hij niet steeds meer naar aangeklaagde toe wanneer hem dit werd opgedragen. Klager verstopte zich en heeft veelvuldig in het bos rondgezworven. Tegelijkertijd ontwikkelde klager lichaamsbeharig wat hem wellicht minder aantrekkelijk maakte voor aangeklaagde. Ook heeft klager na Pasen de overste ingelicht over het misbruik. Hij kreeg een draai om zijn oren en werd fysiek bestraft. Ook moest hij op zijn knieën gaan zitten en toegeven dat hetgeen hij vertelde een leugen was. Dit heeft klager niet toegegeven. Hierop heeft de overste de vader van klager gebeld en verteld dat klager lastig was en vol fantasieën zat. Afsproken is dat klager na het schooljaar niet meer terug zou keren naar het kleinseminarie [naam].

2.2. Klager vertrouwt tot op heden niet snel iemand, zeker geen mannen. Wel heeft klager op enig moment zijn biechtvader, kapelaan [naam], in [plaats] over het misbruik ingelicht. Later heeft kapelaan [naam] ontkend dat klager dit hem verteld heeft. Het misbruik heeft een grote invloed gehad op de relaties van klager. Vier van zijn huwelijken zijn mislukt. In zijn huidige relatie heeft hij zijn partner tijdens de derde ontmoeting over het misbruik verteld. Het misbruik heeft klager lang weggestopt. In 1986 heeft hij er voor het eerst, onder invloed van alcohol, over gesproken. Daarna kon klager het niet meer negeren en heeft hij hulp gezocht. Hij is onder behandeling van onder andere de PAAZ afdeling van het ziekenhuis te [plaats] geweest. Toen hij na circa zes weken weer naar huis ging, is het alcoholmisbruik opnieuw begonnen. Klager heeft op een gegeven moment ook zelfmoord willen plegen om zo van de gevolgen van het misbruik af te komen. Inmiddels is klager reeds zes jaar gestopt met het gebruik van antidepressiva. Als gevolg van het misbruik is klager ook zijn geloof verloren. Klager heeft tevens als bijlagen brieven van de behandelende artsen bijgevoegd.

2.3. Klager wenst erkenning en genoegdoening.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciaal overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Gebleken is dat aangeklaagde in kleinseminarie [naam] gewerkt heeft van 1963 tot 1971 als leraar en prefect. Uit gevonden lijsten is gebleken dat klager van september 1965 tot juli 1966 student was op voornoemd kleinseminarie. Vlak voor zijn dood heeft de voorganger van de Provinciaal overste, [naam], nog uitgebreid met aangeklaagde gesproken over zijn leven. Aangeklaagde heeft in dat gesprek verteld met een gerust hart de ontmoeting met God tegemoet te gaan. En niets gezegd dat op seksueel misbruik zou kunnen duiden. Toen was er in de media al volop aandacht voor het seksuele misbruik in de Katholieke kerk. De ter zitting

aanwezige voormalig Provinciaal overste heeft dit ter zitting bevestigd. In het dossier van aangeklaagde is verder niets aangetroffen dat wijst op seksueel misbruik. Er zijn ook verder geen aanwijzingen gevonden dat aangeklaagde zich hieraan schuldig heeft gemaakt. Hoewel de klacht onderbouwd is met medische gegevens en verklaringen van de ex-vrouw van klager en een vriend, is er geen andere steun voor zijn klacht. De Provinciaal overste acht een objectief onderzoek essentieel gelet op de aard en ernst van de beschuldigingen aan het adres van aangeklaagde. Ter zitting heeft [provinciaal overste] toegelicht dat hij het een moeilijke situatie vindt nu geen andere aanknopingspunten heeft kunnen vinden in de archieven. In de schriftelijke reactie wordt tot slot aangegeven dat indien in alle redelijkheid wordt aangenomen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan het seksuele misbruik, dit zeer verwerpelijk is. Aangeklaagde heeft in dat geval ernstig misbruik gemaakt van zijn positie. Het is in dat geval dan ook op zijn plaats om expliciete verontschuldigen aan te bieden. De Provinciaal overste biedt klager een persoonlijk gesprek aan indien dit hem ten goede kan komen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde handelingen moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure. Er zijn circa vijftien jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich te hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager door aangeklaagde seksueel misbruikt is echter niet in de mate en omvang die klager stelt. De Klachtencommissie overweegt daartoe als volgt. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde klager meerdere malen gestreeld en/of betast heeft onder andere over/aan zijn ontblote geslachtsdelen en hij deze handelingen ook bij de aangeklaagde moest verrichten. Hiervoor vindt de Klachtencommissie steun in de schriftelijke verklaring van [naam] van 6 november 2011, zijnde een voormalig partner van klager. Zij bevestigt dat klager verteld heeft dat aangeklaagde zijn geslachtsdelen betast heeft. Voorts ondersteunen de ingebrachte medische verklaringen van [naam], arts-assistent van psychiatrisch ziekenhuis [naam] van 2 september 1996, de brief van [naam], CGG [plaats] afdeling open behandeling van 12 januari 2000 en de brief van [naam], klinisch psycholoog, CGG [plaats] van 26 oktober 2001 dat klager destijds toen hij in behandeling was verteld heeft dat hij seksueel misbruikt is door een priester.

Voor de orale handelingen en de anale penetratie acht de Klachtencommissie echter onvoldoende specifiek steunbewijs aanwezig. In het dossier bevindt zich weliswaar een verklaring van [naam] van 25 november 2011 die aanhaalt dat klager hem verteld zou hebben verkracht te zijn door aangeklaagde maar gelet op de ernst van deze beschuldiging, acht de Klachtencommissie de verklaring daartoe onvoldoende. De klachtencommissie oordeelt dan ook dat de (anale) verkrachtingen en de orale handelingen buiten de gegrondverklaring vallen.

4.3 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. In zijn reactie op het klaagschrift heeft de Provinciaal overste [naam] klager uitgenodigd voor een gesprek om persoonlijk zijn verhaal te horen.

4.4 Klager heeft voornamelijk niet om een financiële vergoeding verzocht. Het behoort ook niet tot de taak van de Klachtencommissie om hierover te adviseren. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciaal overste van de Nederlandse montfortanen kan hij zich wenden tot de Compensatiecommissie voor mogelijke toekenning van een vergoeding

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal overste van de Nederlandse Montfortanen de klacht gegrond te verklaren voor zover onder 4.2 is overwogen, het misbruik te erkennen en zijn oprechte verontschuldiging aan te bieden.

Dit advies is vastgesteld op 20 september 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciaal overste van de Nederlandse montfortanen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciaal overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Provinciaal overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciaal overste.